

Predkladacia správa

Štátny záverečný účet prezentuje sumárne výsledky hospodárenia subjektov verejnej správy a údaje o dlhu verejnej správy Slovenskej republiky v metodike ESA 2010, ktoré sa v rámci tzv. „jarnej notifikácie“ predkladajú Európskemu štatistickému úradu do 1. apríla bežného roka. Eurostat zverejnil výsledky všetkých členských krajín EÚ 22. apríla tohto roka a potvrdil predbežné údaje o deficite na úrovni -6,2 % a dlhu na úrovni 60,6 % HDP.

Rok 2020 bol z pohľadu nie len ekonomického, ale aj sociálneho, politického a spoločenského mimoriadne ovplyvnený šírením koronavírusu SARS-CoV-2 spôsobujúceho ochorenie COVID-19. Prvé prípady tohto ochorenia boli zaznamenané v decembri 2019 v čínskom meste Wu-chan. Začiatkom roka 2020 prepuklo šírenie vírusu do epidémie a od marca 2020 sa ohniskom nákazy stali najmä štáty západnej Európy a Ruska, nasledovne štáty amerického kontinentu. Na Slovensku bol prvý prípad COVID-19 potvrdený 6. marca 2020. Slovenská republika, obdobne ako iné krajiny, nebola dostatočne pripravená na takýto rozsah a rýchlosť šírenia epidémie. Nová vláda, ktorá vzišla z februárových parlamentných volieb musela okamžite začať prijímať rozsiahle preventívne opatrenia v snahe zabrániť šíreniu nákazy. V kontexte týchto bezprecedentných vplyvov na verejné financie, bolo nutné pripraviť novelu zákona o štátnom rozpočte na rok 2020, ktorý by čo najrealistickejšie reagoval na potrebu dodatočných výdavkov v oblasti zdravotníctva, bezpečnosti, sociálnej oblasti, podpory zamestnanosti a zároveň zohľadnil očakávajúcí negatívny trend vo vývoji národného hospodárstva a jeho makroekonomických veličín.

Rozpočet na rok 2020 schválený v decembri 2019 predpokladal schodok verejnej správy na úrovni 0,49 % HDP a rast HDP na úrovni 2,3 %. Hotovostný schodok štátneho rozpočtu bol schválený vo výške 2,77 mld. eur. Novela zákona o štátnom rozpočte účinná od 5. augusta 2020 zvýšila hotovostný schodok štátneho rozpočtu o 9,18 mld. eur na úroveň 11,95 mld. eur. Pri očakávanom prepade ekonomiky o 9,8 % bol predpokladaný schodok verejnej správy až na úrovni 11,58 % HDP.

Novelou zákona sa mal zohľadniť očakávaný hotovostný výpadok daňových ako aj nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v celkovej sume 1,4 mld. eur a celkové výdavky sa zvýšili o takmer 7,8 mld. eur, pričom dôvody zvýšenia je možné rozdeliť do dvoch okruhov:

- výdavky priamo súvisiace s pandémiou COVID-19 v sume 4,9 mld. eur,

- výdavky na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov v sume 2,9 mld. eur.

Vyčíslený vplyv pandémie na verejné financie v predloženom Návrhu štátneho záverečného účtu SR je nutné považovať za predbežný pri uplatnení metodiky ESA 2010 na hodnotenie jednotlivých opatrení.

Výsledky ostatných krajín EÚ ako aj priemerný schodok a priemerný dlh krajín EÚ za rok 2020 boli takisto poznačené pandémiou COVID-19. Snaha viacerých krajín o znižovanie schodku a verejného dlhu pri rastúcom HDP sa razom zmenila na snahu chrániť obyvateľstvo pred smrtiacou epidémiou a ekonomiku pred prudkým a následne dlhodobejším prepadom. V rámci Európskej únie (27 krajín) dosiahol priemerný schodok 6,9 % HDP, čo je medziročne viac o 6,4 p. b. V rámci eurozóny dosiahol priemerný deficit 7,2 % HDP, a medziročne sa hospodárenia krajín používajúcich menu euro zhoršilo o 6,6 p. b. Priemerný dlh verejnej správy krajín EÚ dosiahol 90,7 % a krajín eurozóny 98,0 % HDP.

V rámci krajín EÚ 27 došlo k poklesu HDP o 659 910 mil. eur a nárastu dlhu o 1 239 950 mil. eur. Za rok 2020 vykázali všetky krajiny EÚ deficitné hospodárenie. Slovensko s deficitom 6,2 % HDP sa pohybuje pod priemerom krajín EÚ.

Ministerstvo financií SR predkladá na rokovanie vlády SR návrh Štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky na základe § 29 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh štátneho záverečného účtu je nelegislatívnym materiálom, ktorý obsahuje faktografické údaje z účtovného a finančného výkazníctva štátnych rozpočtových organizácií, príspevkových organizácií, štátnych fondov, subjektov územnej samosprávy a ďalších subjektov verejnej správy. V súlade s čl. 10 ods. 7 smernice Úradu vlády SR na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Nemá žiadne vplyvy na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti a ani žiadne sociálne vplyvy.

Taktiež neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné sprístupniť ho podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 29 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bude návrh štátneho záverečného účtu po schválení vládou SR predložený do 20. mája 2021 na rokovanie Národnej rady SR a Najvyššiemu kontrolnému úradu SR.